

Sygn. akt IV K 510/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2017 roku

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie w IV Wydziale Karnym

w składzie:

Przewodniczący SSR Artur Witek

Protokolant: Mariusz Zajac

po rozpoznaniu w dniu 12 lipca 2017 roku sprawy

M. D. (1)

urodz. (...) w S., syna S. i A. z domu K.,

oskarżonego o to, że:

w okresie od dnia 3 października 2012 roku do dnia 11 marca 2013 roku, od marca 2014 roku do sierpnia 2016 roku oraz od października 2016 roku do marca 2017 roku uporczywie uchylał się od obowiązku łożenia renty alimentacyjnej na rzecz córek S. D. i J. D., ciężącego na nim z mocy ustawy i wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie VIII Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 26 stycznia 2010 roku, sygn. akt VIII RC 1763/09, ustalającego kwotę alimentów w wysokości 400 zł miesięcznie na każdą z córek, płatnych z góry do dnia 25 każdego miesiąca, przez co J. D. i S. D. narażone zostały na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych,

tj. o czyn z art. 209 § 1 k.k.

I. uznaje M. D. (1) za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, kwalifikując go na podstawie art. 209 § 1a k.k. i za ten czyn wymierza oskarżonemu na podstawie art. 209 § 1a k.k. karę 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności.

II. Na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 k.k., art. 72 § 1 pkt 1 i 3 k.k. wykonanie kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesza na okres próby 3 (trzech) lat oraz zobowiązuje oskarżonego do informowania sądu o jego przebiegu i wykonywania ciężącego na nim obowiązku łożenia na utrzymanie córek S. D. i J. D..

III. Na podstawie art. 627 k.p.k., art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie) koszty sądowe, w tym opłatę w wysokości 120 (stu dwudziestu) złotych.

SSR Artur Witek

Sygn. akt IV K 510/17

UZASADNIENIE

Sąd na podstawie art. 424 § 3 k.p.k., wobec tego, że w sprawie został wydany wyrok w trybie art. 343 k.p.k., ograniczył jego uzasadnienie głównie do wyjaśnienia podstawy prawnej orzeczenia oraz zawartych w nim rozstrzygnięć.

M. D. (1) jest ojcem S. D., która urodziła się w dniu (...) oraz J. D., urodzonej w dniu (...). W 2010 roku jego związek małżeński z matką córek M. D. (2) został rozwiązany. Mężczyzna w toku postępowania prowadzonego przed Sądem Rejonowym Szczecin – Centrum w Szczecinie, a oznaczonym sygnaturą VIII RC 1763/09, w dniu 26 stycznia 2010

roku zawarł ugodę, zobowiązując się na jej mocy do płacenia na rzecz dzieci rent alimentacyjnych w kwotach po 400 złotych do dnia 25 każdego miesiąca, poczynając od dnia 1 lutego 2010 roku. Z powinności tej nie wywiązywał się w okresie od dnia 3 października 2013 roku do dnia 11 marca 2013 roku, od marca 2014 roku do sierpnia 2016 roku oraz od października 2016 roku do marca 2017 roku. Nie zaspokajał ich potrzeb także w inny sposób. Dzieci pozostawały wówczas na wyłącznym utrzymaniu matki, która nie wykonywała pracy zarobkowej. Jej jedyny dochód stanowiły zasiłki uzyskiwane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w S. oraz świadczenia z programu „500+”. Renty, do których uiszczania był zobowiązany ojciec, wypłacano z funduszu alimentacyjnego. Zaległości z tego tytułu przekroczyły kwotę 66000 złotych. Ich egzekucja od dłużnika okazała się bezskuteczna.

M. D. (1) urodził się w (...) roku. Jest rozwiedziony. Pozostaje ojcem czworga dzieci. Utrzymuje się z prac dorywczych, osiągając dochód w wysokości około 1200 złotych miesięcznie. Nie posiada wartościowych przedmiotów majątkowych. Nie był karany sądownie.

Oskarżony swoim zachowaniem wyczerpał znamiona występku z art. 207 § 1a k.k. W okresie od dnia 3 października 2013 roku do dnia 11 marca 2013 roku, od marca 2014 roku do sierpnia 2016 roku oraz od października 2016 roku do marca 2017 roku nie wykonywał obowiązku alimentacyjnego, którego wysokość określona została ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym Szczecin – Centrum w Szczecinie w dniu 26 stycznia 2010 roku w postępowaniu oznaczonym sygnaturą VIII RC 1763/09. Zaniechanie finansowania kosztów utrzymania dzieci, w sytuacji braku obiektywnych przeszkód, uniemożliwiających podjęcie wysiłku pozwalającego na pozyskanie niezbędnych do tego celu środków, świadczy o uchylaniu się od cięższej na oskarżonym powinności. Jego zaniechania doprowadziły do powstania łącznej zaległości przekraczającej trzykrotną wartość sumy świadczeń okresowych, która miesięcznie wynosiła 800 złotych. M. D. (1) w ten sposób naraził dzieci na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Małoletnie córki nie dysponowały jakimikolwiek własnymi dochodami. Korzystały jedynie z finansowej pomocy publicznej.

Sąd dokonał zmiany kwalifikacji prawnej przestępstwa popełnionego przez M. D. (1) z uwagi na nowelizację ustawy Kodeks karny. Zgodnie z ogólną regułą zastosowanie znalazła norma obowiązująca w chwili wyrokowania. Oparcie rozstrzygnięcia o przepisy istniejące w czasie czynu, adekwatnie do dyspozycji art. 4 § 1 k.k., nie byłoby zasadne w realiach niniejszej sprawy. Posłużenie się pierwotnym brzmieniem art. 209 § 1 k.k. nie prowadziłoby w rzeczywistości do poprawy sytuacji prawnej M. D. (1). Według ówczesnej jego treści odpowiedzialność karną ponosi ten, kto uchyla się od wykonywania cięższego na nim z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez nielożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to naraża ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Zachowanie oskarżonego wyczerpało w pełni tak opisane znamiona przestępstwa. O uporczywym uchylaniu się od obowiązku alimentacyjnego świadczy fakt zaniechania łożenia na utrzymanie dzieci przez okresy kilku i kilkunastomiesięczne na przestrzeni ponad 4 lat, w sytuacji dysponowania możliwością uzyskania niezbędnych dochodów z tytułu pracy zarobkowej.

Reasumując należy stwierdzić, że czyn, którego dopuścił się oskarżony stanowi występki przewidziany w art. 209 § 1a k.k., a poprzednio art. 209 § 1 k.k. Niezależnie od przyjętej kwalifikacji prawnej podlega on karom grzywny, ograniczenia wolności oraz pozbawienia wolności do lat 2. Dokonana nowelizacja przepisów nie spowodowała zatem ani depenalizacji zachowania M. D. (1), ani zmiany konsekwencji karnoprawnych popełnionego przez niego występku w sposób, umniejszający grożącą mu dolegliwość. Stwierdzenie, że oskarżony wyczerpał znamiona czynu zabronionego opisanego w obu przywołanych postaciach, skutkuje możliwością orzeczenia wobec niego takich samych sankcji. Obowiązujący w chwili wyrokowania stan prawny przewiduje natomiast nowe unormowania, które mogą wpłynąć korzystnie na sytuację osoby, dopuszczającej się analizowanego czynu zabronionego. Zgodnie z art. 1 ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 23 marca 2017 roku (Dz. U. z 2017 r. poz 952) w art. 209 k.k. dodano § 4 i 5, według których, jeżeli sprawca nie później niż przed upływem 30 dni od dnia pierwszego przesłuchania w charakterze podejrzanego uiszczył w całości zaległe alimenty nie podlega karze albo sąd odstępuje od jej wymierzenia, z zastrzeżeniem, że wina i społeczna szkodliwość czynu nie przemawiają przeciwko odstąpieniu od wymierzenia kary. Na mocy przywołanych unormowań oskarżony zyskał

możliwość podjęcia działań prowadzących finalnie do uniknięcia sankcji. Ich brak w poprzednio obowiązującym stanie prawnym przemawia przeciwko wnioskowaniu, aby był on względniejszy dla M. D. (1) niż aktualny.

W sprawie nie zachodzą okoliczności wyłączające bezprawność czynu lub winę sprawcy. Postępowanie oskarżonego charakteryzuje społeczna szkodliwość, która przekracza stopień znikomy. Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał M. D. (1) za winnego popełnienia zarzucanego mu występku. Stosownie do wskazań zawartych w art. 335 § 2 k.p.k., uwzględnił nadto wniosek prokuratora o wydanie wyroku skazującego, gdyż okoliczności popełnienia przestępstwa i wina oskarżonego nie budzą wątpliwości, a nadto nie złożył on oświadczeń dowodowych, które byłyby sprzeczne z dokonanymi ustaleniami. Konsekwencją tej konstatacji stało się orzeczenie uzgodnionych z M. D. (1) kary i obowiązków. Wpływ na ich rodzaj oraz wymiar miał umiarkowany stopień społecznej szkodliwości przypisanego występku. Za taką oceną przemawiał okres uchylania się od łożenia na utrzymanie dzieci. Na korzyść sprawcy potraktowano niekaralność sądową i prowadzenie ustabilizowanego trybu życia, przejawiającego się podejmowaniem pracy zarobkowej.

Poczynione w niniejszej sprawie ustalenia dały podstaw do warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności. Zastosowanie wobec sprawcy środka probacyjnego, w ocenie Sądu, będzie wystarczające dla zapobieżenia popełnianiu czynów zabronionych. Nie był on dotychczas karany sądownie. Pozwala to potraktować jego zachowanie jako incydentalne. Celem miarodajnej kontroli procesu resocjalizacji wyznaczono 3-letni okres próby połączony z powinnością informowania sądu o jego przebiegu. Wobec naruszenia przez M. D. (1) obowiązku łożenia na utrzymanie małoletnich dzieci został on zobligowany do wywiązywania się z tej powinności w przyszłości. Jej realizacja zapobiegnie popełnieniu kolejnych czynów zabronionych. Spełnianie świadczeń alimentacyjnych pozwoli również na określenie istnienia podstaw do podtrzymywania pozytywnej prognozy kryminologicznej.

Konsekwencją uznania oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu stało się obciążenie go kosztami procesu. Ich wysokość uzasadnia przekonanie o zdolności uiszczenia należności bez uszczerbku dla utrzymania oskarżonego, zważywszy w szczególności na zdolność do podjęcia pracy zarobkowej w celu zgromadzenia niezbędnych środków finansowych.

SSR Artur Witek